

Aan de gemeenteraad

Op 26 januari 2023 stelden T. Kind (Volt) en M.Y. Morkoç (GroenLinks) ons schriftelijke vragen over Hostile Architecture: openbare bankjes.

Inleidend wordt gesteld:

GroenLinks en Volt hechten veel waarde aan een toegankelijke, gastvrije stad. De term 'hostile architecture' (vijandige architectuur) wordt gebruikt voor doelbewuste ontwerpen die zich richten op het sturen of beperken van de manier waarop mensen gebruik maken van de openbare ruimte, waarbij mensen worden geweerd die meer dan anderen gebruik maken of afhankelijk zijn de openbare ruimte.

Het resultaat van dit soort architectuur is dat deze Rotterdammers minder hun recht op de stad kunnen gebruiken. Voorbeelden van 'hostile architecture' zijn bijvoorbeeld bankjes met stalen armleuningen waardoor er niet languit op gelegen kan worden, anti-skate richels¹ en stenen die uitsteken onder overkappingen.²

In 2021 stelde de Partij van der Arbeid vragen aan het college over vrije zitplekken in de openbare ruimte.³ In de beantwoording van deze vragen kwam naar voren dat de laatste vijftien jaar geen bankjes meer "ongastvrij" gemaakt worden door middel van stalen leuningen. Helaas zijn er nog steeds bankjes te vinden in de stad die deze stalen leuningen wel hebben.⁴

¹ <https://www.instagram.com/p/CThCdGwIPMj/?igshid=MDJmNzVkMjY=>

² <https://www.instagram.com/p/CXLiL5JIbLM/?igshid=MDJmNzVkMjY%3D>

³ <https://gemeenteraad.rotterdam.nl/Reports/Document/c408494b-4a5f-4bf7-95f9-5aa0a151065f?documentId=2576946e-f796-4e30-a725-c7a03ac14c54>

⁴ <https://www.nrc.nl/nieuws/2023/01/23/de-stad-als-spijkerbed-a4155073>

Daarnaast worden plekken die als natuurlijk rustpunt gezien kunnen worden, zoals betonnen en stenen randen, voorzien van ijzeren punten.⁵ Dit leidt ertoe dat deze plekken niet meer gebruikt kunnen worden door jong en oud om op uit te rusten. Naast dat de ijzeren punten mensen weerhouden om uit te rusten, zorgt het er ook voor dat skaters niet meer gebruik kunnen maken van de randen. Wat ons betreft hebben skaters net zo veel recht op de stad en de openbare ruimte als andere bewoners en is het daarom onterecht om op deze manier het gebruik van de openbare ruimte te ontmoedigen. GroenLinks en Volt zijn van mening dat hostile architecture tot een straatbeeld leidt wat ontoegankelijk en onvriendelijk is.

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Kent het college de term 'hostile architecture' en wat vindt het college van dit soort ontwerpen?

Antwoord:

Ja. Het college is bekend met de term 'hostile architecture'. Om schade aan de buitenruimte te voorkomen, om de kans op ongelukken te verkleinen, om overlast te beperken worden heel soms maatregelen getroffen die onder hostile architecture zouden kunnen vallen. Deze maatregelen zullen echter altijd moeten passen in een toegankelijke, gastvrije stad.

Vraag 2:

Heeft de gemeente inzichtelijk hoeveel bankjes nog "ongastvrij" zijn door de stalen leuningen? Zo ja, hoeveel zijn dit er? Zo nee, is er een mogelijkheid om hier een overzicht van te maken?

Antwoord:

Nee. Er is geen overzicht van ongastvrije bankjes met stalen armleuningen. Sinds de invoering van de Rotterdamse Stijl in 2010 bestaat er geen standaard maatregel meer om liggen en slapen op bankjes te voorkomen.

In de Rotterdamse Stijl hebben de meeste banken armleuningen, maar deze zijn niet als ontmoediging, maar vanwege de toegankelijkheid. Een groot aantal Rotterdammers heeft namelijk armleuningen nodig om te gaan zitten en weer op te staan. In de stad staan nog enkele bankjes van vóór de Rotterdamse Stijl die zijn voorzien van anti-slaapbeugels. Die zijn echter niet geregistreerd, maar het aantal zal zeer beperkt zijn (een tiental).

Vraag 3:

Ziet het college mogelijkheden om de bankjes gastvrij te maken door de stalen leuningen te verwijderen? Zo ja, op welke termijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Het verwijderen van anti-slaapbeugels is maatwerk en kan het beste worden gedaan als reactie op vragen van omwonenden. Het is namelijk niet precies bekend waar ongastvrije bankjes staan. Daarnaast is vaak onbekend of de anti-slaapbeugels nog steeds door de omwonenden gewenst zijn.

⁵ https://www.instagram.com/p/CZ1GO_ZosjR/?igshid=MDJmNzVkMjY=

Veel voorkomende redenen zijn bijvoorbeeld om de nachtrust van omwonenden te verbeteren of om voldoende bankjes beschikbaar te maken om op te zitten. In sommige gevallen zijn leuning juist aangebracht om de bankjes geschikt te maken mensen met een beperking. Zo zijn voor veel ouderen armleuning noodzakelijk om te gaan zitten en om weer overeind te komen. De antislaapbeugels zullen worden geïnventariseerd en zoveel mogelijk op relevantie worden beoordeeld.

Vraag 4:

Heeft de gemeente inzichtelijk hoeveel ijzeren punten (zoals 'skate stoppers') in de openbare ruimte zijn? Zo ja, hoeveel zijn dit er en waar staan deze? Zo nee, is er een mogelijk om hier een overzicht van te maken?

Antwoord:

Nee. We hebben niet inzichtelijk hoeveel ijzeren punten in de openbare ruimte zijn aangebracht. Dit wordt namelijk niet geregistreerd. Er zal in de maanden april en mei een inventarisatie plaatsvinden binnen de gebieden, hierin worden ook de anti-slaapbeugels mee genomen. Een dergelijke inventarisatie zal op basis van de beschikbare gebiedskennis zijn en niet volledig zijn. Naar aanleiding van deze inventarisatie zal nagegaan worden of er nog noodzaak is om de antislaapbeugels en/of ijzeren punten te laten zitten. Is er geen noodzaak meer, dan worden de beugels en/of ijzeren punten verwijderd.

Vraag 5:

Wat is het gemeentelijke beleid voor het plaatsen van ijzeren punten in de openbare ruimte?

Antwoord:

Er bestaat geen specifiek beleid ten aanzien van ijzeren punten in de openbare ruimte. Het is altijd maatwerk en is als laatste redmiddel bedoeld.

Vraag 6:

Ziet het college mogelijkheden om deze ijzeren punten te verwijderen uit de openbare ruimte? Zo ja, op welke termijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Zie antwoord van vraag 4.

De secretaris,

V.J.M. Roozen

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De burgemeester,

A. Aboutaleb